Vragen en antwoorden Begrotingscafé 5 oktober 2023

Algemeen

Nr.	Bladzijde/vraag	Antwoord
A.1	Nu per 1 januari de organisatie verandert, van 3 afdelingen naar 6 teams, wat is de toegevoegde waarde van een programmabegroting in drie programma's die gebaseerd waren op de drie afdelingen? Zou een indeling op basis van de grote gemeentelijke taken en transities niet meer toegevoegde waarde kunnen hebben?	De 6 teams sluiten in grote lijn nog wel aan bij de voormalige 3 afdelingen. Dus vanuit dat perspectief hoeft er geen nieuwe programma-indeling te komen.
A.2	Blz. 68: Wat zijn de risico's van een, van 30,1 naar 37,6 miljoen oplopende, vaste schuld voor de burgers in tijden van oplopende marktrentes?	Mocht de rente verder oplopen vorm dat inderdaad een risico voor de begroting van de gemeente.
A.3	Blz. 80: Waarom wordt er voor 2023 en volgende jaren met dividendinkomsten ter hoogte van 269 duizend per jaar van Alliander verwacht, terwijl deze organisatie grote opgaven voor zich heeft? (zie benodigde extra investering door ook de gemeente Aalten)	Met de kapitaalinjectie door de aandeelhouders kan Alliander de benodigde investeringen die voortkomen uit de energietransitie financieren. Alliander stelt dat mede door de kapitaalinjectie de financiële soliditeit van Alliander geborgd blijft. Verwacht wordt dat Alliander daarom in staat blijft om de komende jaren dividend aan de aandeelhouders uit te keren.
A.4	In de begroting 2023 is uitgegaan van een loonindexatie van 5,3 %, de overige kosten met 5 % en de energiekosten met 10 %. De CBS prijsindex geeft per ultimo augustus 2022 12 % inflatie aan. Dit betekent ook dat de reserves en voorzieningen ook per saldo 12 % minder waard worden. Kan worden nagegaan of jaarlijkse oprenting van de reserves en voorzieningen mogelijk is om de waarde van de reserves intact te houden?	Voor reserves zou dit in principe mogen (rente toerekenen aan reserves). Maar dan stijgen ook de rentelasten in de begroting, waarvoor dan weer dekking gezocht moet worden. Voor voorzieningen mag dit alleen als de omvang van de voorzieningen is berekend op basis van de contante waarde. Met dat systeem werkt Aalten niet, dus is rentetoerekening aan voorzieningen via de huidige systematiek niet toegestaan.
A.5	Op blz. 15 bij punt 1 staat dat het mogelijk toegestaan wordt om 100% van de jeugdmiddelen vanaf 2024 in te zetten? Ik begrijp niet wat hier staat.	Voorlopig is 75% van de door het Rijk toegezegde extra jeugdmiddelen vanaf 2024 ingezet. Voor meer hierover zie pagina 13 bovenaan, de toelichting bij nummer 22 d en de raadsmededeling 149-2022 over de septembercirculaire.
A.6	Is de verwerkte indexatie van ca 5% voldoende?	Wij baseren de percentages normaliter op de percentages uit de meicirculaire. Die bedroegen ongeveer 3 %. Vanwege de oplopende inflatie is er deze keer gekozen om hoger geschatte percentages van ca. 5% te verwerken. Naast de nog beschikbare buffer van 130.000 (zie tabel pagina 14) komt er via de komende circulaires ook waarschijnlijk nog extra geld voor loon- en prijscompensatie. In de septembercirculaire bedraagt dit ongeveer € 500.000. Dat bedrag wordt toegevoegd aan de buffer. Zie ook raadsmededeling 149-2022

Programma 1 Ruimte

Nr.	Bladzijde/vraag	Antwoord
1.1	Energiebesparing verlichting: a. Is er een werkelijke significante besparing gemeten? b. Zijn de kosten voor onderhoud na overgang naar ledverlichting gewijzigd (verminderd, gelijk gebleven of hoger)?	1a Ja, in de afgelopen zes jaar is het verbruik met 100.000kwh gedaald. 1b De totale onderhoudskosten van het gehele areaal, inclusief masten, is voor de afgelopen twee jaar ongeveer gelijk gebleven. Het onderhoud heeft meerdere factoren (kostenstijging grondstoffen, etc.) waardoor de daling van onderhoudskosten door led-armaturen minder opvalt. Momenteel wordt het huidige beleid rondom openbare verlichting geactualiseerd. Daarbij wordt ook breder gekeken naar verlichting in het algemeen. Denk hierbij aan gevelverlichting, verlichting van gebouwen, etalageverlichting, etc. Dit wordt in het tweede kwartaal van 2023 opgeleverd.
1.2	Verkeersveiligheid: a. Enkele wegen/straten zijn verbouwd c.q. verfraaid, waarbij het 30 km/u regime geldt. Die maximumsnelheid wordt op een aantal plekken merkbaar niet gehandhaafd. Is het mogelijk c.q. wenselijk om extra (snelheidsvertragende) maatregelen te treffen? b. Staat de Richterinkstraat in Aalten op de lijst van renovatie/vernieuwing? En zo ja, wanneer staat dit gepland?	a. We hebben periodiek overleg met de politie en daar geven wij dergelijke meldingen door. Wij zien geen aanleiding om nu extra (snelheid vertragende) fysieke maatregelen te nemen. Wel voeren wij maatregelen op het gebied van gedragsbeïnvloeding (o.a. snelheidsdisplay) uit. b. Nee, deze staat niet op de huidige meerjarenbegroting t/m 2027.
1.3	Klimaat: a. In hoeverre wordt binnen de gemeente Aalten gewerkt aan het klimaatbestendig maken van de omgeving (incl. het groen in de gemeente)? b. Op welke manier worden de uitvoeringsmiddelen (voortvloeiend uit het klimaatakkoord a 200k) ingezet? Voor welke concrete projecten worden deze middelen benut? c. Kan de klimaatstrategie met de raad gedeeld worden?	Op dit moment wordt er gewerkt aan een klimaatadaptatiestrategie/-visie. Deze wordt in december 2022 aan de raad voorgelegd. In de praktijk houden we, waar mogelijk, al rekening met het klimaatbestendig maken van de leefomgeving. Wanneer de klimaatadaptatiestrategie/-visie gereed is, kunnen we nader kijken voor welke concrete zaken we de uitvoeringsmiddelen gaan inzetten.
1.4	Regionaal werkprogramma Werklocaties: a. Welke locaties worden onderzocht? b. Wanneer is het locatiekeuze-onderzoek gereed?	Wij onderzoeken globaal alle mogelijke locaties, waarna een verdieping op de meest kansrijke locaties plaatsvindt. Zodra het college het onderzoek (volgens planning eind november) ontvangt, gaan wij uw raad informeren over het resultaat.
1.5	Centrumvisie Dinxperlo: a. In hoeverre is het realiseren van een openbaar toilet in Dinxperlo onderdeel van deze visie? Zo niet, waarom niet?	a. Realisatie van een openbaar toilet is nu geen onderdeel van het realiseren van de centrumvisie Dinxperlo. In het Uitvoeringsprogramma 2018-2022 van de gemeente Aalten is namelijk afgesproken met de ondernemers te overleggen hoe tot een beter toiletaanbod te kunnen komen. In samenspraak met de ondernemersverenigingen en –fondsen in Aalten, Dinxperlo en Bredevoort is begin 2020 besloten aan te sluiten bij het ‘Hoge Nood’ initiatief. Ook is er een raamsticker beschikbaar ter aanduiding dat op de locatie een toilet beschikbaar is. Daarnaast kan men via de gratis app eenvoudig zien waar zich het dichtstbijzijnde toegankelijke toilet bevindt. Deze aanpak sluit aan bij het door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) geformuleerde stappenplan n.a.v. van een destijds aangenomen motie in de Tweede Kamer. Dit alles uiteraard met het doel om voor voldoende toiletgelegenheden in o.a. de (winkel)centra van steden en dorpen te zorgen.

	b. Kan een planning gegeven worden van de realisatie van de verschillende deelprojecten?	b. Daarbij dient te worden opgemerkt dat voor de private ontwikkelingen, zoals de woningen op De Wegwijzer, het metaalgaasweverijgebied (MGW) met bijbehorende verplaatsing van de Jumbo aan de Heelweg en de herontwikkeling van ALDI, in deze tijd bijzonder lastig zijn. Denk daarbij bijvoorbeeld alleen al aan de markt(prijs)ontwikkelingen. Bij de laatste twee is de gemeente is hierbij vooral ondersteunend. Vandaar dat daar geen planning van de start bouw is opgenomen. Wel wordt eind dit jaar nog een aanpassing van het voorlopig ontwerp verwacht. V.w.b. de parkeerplaatsen; de te realiseren parkeerplaats als onderdeel van de nieuwe ALDI ontwikkeling wordt mogelijk al eerder gerealiseerd, in eerste instantie waarschijnlijk als een tijdelijke inrichting. Dit omdat de vele infrawerkzaamheden uitwijkmogelijkheden vragen, maar ook vanwege het grote maatschappelijke belang zoals dat ook in de Centrumvisie is aangegeven.
1.6	Horecavisie: a. Welke stakeholders zijn betrokken bij de totstandkoming van de horecavisie? b. Is paracommercie (integraal) onderdeel van de nieuwe horecavisie? c.Is het mogelijk om deze visie eerder gereed te hebben, temeer omdat in 2020 hiermee is gestart?	Wij hebben op 3-10 gesproken met het bestuur van KHN afdeling Aalten-Bredevoort-Dinxperlo inzake proces en mogelijke inhoud van de op te stellen visie/beleidskader. Inhoudelijk zal de visie/het kader ruimtelijk-economische aspecten voor wat betreft reguliere horeca betreffen; regelgeving en praktische afspraken dienen in een nieuw op te stellen convenant danwel nieuwe verordeningen te worden neergelegd. Afgesproken is gezamenlijk hierin op te trekken. Wij informeren u binnenkort via een raadsmededeling over proces en planning. Ad a: KHN afd. Aalten-Bredevoort-Dinxperlo, recreatie-ondernemers Ad b: nee, dit is onderdeel van de drank-horecaverordening Ad c: wij beginnen opnieuw, dit is van invloed op de planning.
1.7	Woningbouw: de ambitie is om 120 woningen per jaar te realiseren. Betreft dit enkel 120 nieuwbouwwoningen, of tellen splitsingen, verbouwingen etc. hierin ook mee?	Naast nieuwbouw tellen ook splitsingen en toevoegingen door transformatie/functieverandering mee.
1.8	Gelden t.a.v. ruimte en leefomgeving: in de begroting staat (pagina 23) dat een budget a 250.000 is gereserveerd voor de dekking van allerlei kosten. Kan dit nader worden toegelicht? Ofwel, waar hebben we het hier over?	De € 250.000 voor ruimtelijke ordening wordt gebruikt voor inhuur om de verschillende gebiedsopgaven (woningbouwopgave, droogte, stikstof, etc) en diverse andere projecten op het gebied van ruimtelijke ordening te kunnen oppakken. Het benodigde bedrag is dus benodigd voor bijvoorbeeld inhuur.
1.9	Verkeersongevallen: is een verklaring te geven van de stijging van verkeersongevallen in 2021 (22)? Zijn aanvullende maatregelen nodig?	De indicator is niet correct afgebeeld. In 2020 zijn er 19 gewonden geregistreerd en in 2021 22. Het totaal aantal verkeersongevallen lag in 2021 juist weer lager dan in 2020. Doordat het aantal ongevallen met gewonden zo laag is, zijn dergelijk fluctuaties niet specifiek te verklaren.

1.10	Blz. 9: In deze begroting wordt er structureel €200.0000 extra begroot vanuit de uitvoeringsmiddelen uit Klimaatakkoord. Worden er ook extra gelden uit de sterk toegenomen algemene uitkering begroot voor lokale uitvoering klimaatakkoord en energietransitie. Zo ja, hoeveel? Zo nee, wat is de argumentatie?	Naast de € 200.000 die we in 2022 hebben ontvangen voor de uitvoering van het klimaatakkoord, hebben we als gemeente daar eenzelfde bedrag structureel voor opgenomen in de begroting.
1.11	Blz. 18: Woningbouw: Er staat een strakke planning benoemd voor woningbouw de komende jaren. Hoe gaat de regiegroep Wonen hierop sturen als deze getallen achterblijven?	De gemeente bouwt niet zelf woningen. Maar door strakke afspraken te maken met De Woonplaats en andere ontwikkelende partijen, subsidiestromen te benutten en actief kansen op te pakken proberen we deze planning zo goed mogelijk te halen. Desondanks hebben we weinig invloed op andere aspecten, zoals inflatie, arbeidsmarkt- en materialentekort die van invloed zijn op de woningbouw.
1.12	Blz. 19: Warmtetransitie: De gemeente heeft nog geen helderheid over haar wettelijke bevoegdheid in de transitie visie warmte, bijvoorbeeld t.a.v. het niet langer kunnen leveren van aardgas in bepaalde gebieden. Wanneer verwacht de gemeente deze helderheid wel?	Dit wordt geregeld in de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie. Deze wet is nog niet aangenomen, de consultatie is al wel afgerond. Als ingangsdatum wordt 1-1-2024 genoemd. De gemeente kan dan een besluit nemen over het stoppen met het leveren van aardgas aan een wijk. Tussen dit gemeentelijk besluit en de overstap naar een duurzaam alternatief zit een periode van 8 jaar.
1.13	Blz. 19: Onder welke post zijn de middelen in het Plan van Aanpak Energiearmoede opgenomen? Is dit structureel?	De middelen voor de uitvoering van het Plan van Aanpak Energiearmoede zijn beschikbaar gesteld door het rijk. De middelen zijn incidenteel en zijn opgenomen in 2022. Via de najaarsnota worden de niet bestede middelen overgeheveld. De middelen moeten voor 31-12-2024 besteed zijn.
1.14	Blz. 20: Er is dit jaar opnieuw uitgewerkt wat in de horecavisie opgenomen zou moeten worden. Zou dit in de vorm van een startnotitie naar de raad kunnen, zodat de raad maar ook de horeca zich hier in het openbaar over kan uitspreken, voordat daadwerkelijk de visie in 2023 verder uitgewerkt wordt.	Zie onze beantwoording onder 1.6.
1.15	Blz. 20: Lokaal wordt in 2023 uitgewerkt hoe de kernen beter toeristisch te profileren. Gaat dit alleen om Dinxperlo, Bredevoort en Aalten, of worden de buurtschappen hier ook in meegenomen? Toeristisch zou een verschillende profilering van de buurtschappen een nieuwe interessante manier van het promoten van het buitengebied kunnen zijn.	Wij gaan een onderzoek starten naar de toeristische profilering van onze gehele gemeente, dus kernen Aalten, Bredevoort, Dinxperlo en het buitengebied. Of een separate profilering van buurtschapskernen opportuun is, zal daarin mee worden genomen. Algemeen is er veel (en groeiende) aandacht voor en samenwerking met de kleine kernen en buurtschappen voor wat betreft ontwikkeling aanbod, bijv. in de zin van route structuren.
1.16	Blz. 19 en 20: Wordt nu in 2022 of 2023 gestart met het eerste buurtuitvoeringsplan?	In 2022 is gestart met het opstellen van het eerste buurt/wijkuitvoeringsplan.
1.17	Blz. 20: Voor de energietransitie op gebouwniveau zijn er alleen concrete doelstellingen voor regeling energiearmoede en eerste buurtuitvoeringsplan. Waarom zijn er geen concrete doelstelling voor stimuleren en faciliteren van verduurzaming van bedrijfsgebouwen en woningen. De gemeente heeft hiervoor de taak van regisseur.	Eigenaren zijn primair verantwoordelijk voor het verduurzamen van hun woningen of bedrijven. De invloed van een gemeente zit vooral in het stimuleren, voorlichten, subsidiëren, duurzaamheidsleningen aanbieden, etc. Hiervoor zijn in de begroting middelen opgenomen. De Woonplaats is bezig met een Plan van Aanpak voor het versneld aanpakken van de E, F en G labels. We willen hierover voor 2023 concrete afspraken maken met De Woonplaats. De ODA controleert of bedrijven voldoen aan de verplichte energiebesparingsmaatregelen en de eisen op het gebied van duurzaamheid.

1.18	Blz. 21: Hoe worden de baten van economische promotie berekend?	Dit zijn de opbrengsten vanuit o.a. de forensenbelasting en toeristenbelasting.
1.19	Blz. 23: Wonen en Bouwen: Als de omgevingswet opnieuw wordt uitgesteld, wat zijn de gevolgen dan voor het Project Heerlijk Thuis?	Dit heeft geen gevolgen voor het project Heerlijk thuis in huis.
1.20	Blz. 84/85: De bewoners van de gemeente Aalten werken meer buiten de gemeente, het aantal bedrijven en banen binnen de gemeente Aalten is lager dan de regio, de demografische druk is hoger dan de regio, de provincie en Nederland. Waar in de begroting worden er extra middelen vrij gemaakt om deze tendens te keren?	De cijfers waaraan m.b.t. banen en bedrijven wordt gerefereerd, zijn voor gemeente Aalten historisch lager dan regio, provincie, Nederland. Kijken we naar meerdere jaren op rij, dan zien we groei in het aantal bedrijfsvestigingen en een stabiel tot groeiend aantal banen. Overigens is met de huidige arbeidskrapte de vraag wat deze graadmeter als 'tendens' toevoegt.
1.21	Hoeveel bezoekers hebben 't Walfort en Het Blauwe Meer? Wat is de totale exploitatiebijdrage aan Optisport?	Onderstaand de laatste cijfers die bij ons bekend zijn van Optisport: De totale exploitatiebijdrage is in 2022 ca. € 400.000 voor zwembad 't Walfort en Het Blauwe Meer samen. In het (concept) sociaal jaarverslag 2021 worden de volgende bezoekersaantallen genoemd: Zwembad 't Walfort: Los zwembad 22.355* Instructiezwemmen 14.135* Het Blauwe Meer: 1.600* **Let op: door de verschillende lock downs waardoor het zwembad zijn deuren moest sluiten zijn unieke bezoekersaantallen in 2021 van andere aard dan de afgelopen jaren.Januari tot 15 maart: volledig gesloten, 15 maart t/m mei banen alleen zwemlessen, mei banenzwemmen en zwemlessen/groepslessen, juni zwemlessen, recreatief en doelgroepen mogen ook weer. Ook was er in Dinxperlo vroeg blauwalg.*
1.22	Er worden grote structurele bedragen opgenomen voor Klimaatakkoord (+ structureel € 200.000) en Ruimtelijke Ordening (+ structureel € 250.000). Wij kennen de plannen die hieraan ten grondslag liggen niet. Waarom worden hiervoor niet eerst plannen voorgelegd aan de raad?	Zie antwoord bij 1.10. De € 250.000 voor ruimtelijke ordening wordt gebruikt voor inhuur om de woningbouwopgave te kunnen oppakken maar ook andere projecten die spelen om gebied van ruimtelijke ordening op te kunnen pakken en waar nodig te versnellen.
1.23	Er is geen sprake van een plan van aanpak en maatregelen om de energienota's te verminderen door maatregelen te nemen die werken. Voor particulieren wordt een plafond in gebouwd doch voor ondernemers is nog niets bekend. Te denken valt aan de moeilijke posities voor o.a. bakkers, slagers en andere grootverbruikers van energie. (Warmtetransitie wordt doorgeschoven en Plan van Aanpak Duurzaamheid wordt actueler door energiecrisis en door de langdurige droogte). Hoe gaan we hiermee aan de slag?	Ondernemers in de gemeente Aalten kunnen terecht bij het Ondernemerssteunpunt Aalten - Doetinchem, wanneer zij in de (financiële) problemen komen. Zij kunnen zich ook tot het steunpunt wenden, voordat ze in de problemen zijn. Wij gaan een extra publiciteitscampagne voeren om (kleine) ondernemers te attenderen op de dienstverlening van het Ondernemerssteunpunt. Op 23 september 2022 heeft er een expertsessie voor grootverbruikers in de Achterhoek plaatsgevonden, waaraan ook bedrijven uit onze gemeente hebben deelgenomen. De resultaten van deze sessie worden nog breder gedeeld. Daarnaast wordt binnen de thematafel CE&E (samen met Agem) nagedacht over de mogelijkheid hoe het midden- en kleinbedrijf te kunnen ondersteunen. We verwachten nog maatregelen vanuit het rijk voor het MKB en het kabinet onderzoekt op dit moment of een speciale subsidieregeling voor energie-intensieve bedrijven mogelijk is.

1.24	Ruimtelijke procedures zouden vanwege een tekort aan bemensing in de gemeente Aalten (te) lang duren. Welke maatregelen nemen wel als gemeente om deze problematiek op te lossen? Neemt de gemeente Aalten ook deel aan het traineeship Ruimte van de provincie Gelderland? Wordt er nagedacht over andere oplossingen als mensen moeilijk zijn aan te trekken?	Om procedures maar ook projecten tijdig af te handelen wordt er extern ingehuurd. Wij nemen niet deel aan het traineeship Ruimte van de provincie. Wel wordt er gekeken waar projecten gecombineerd kunnen worden en er zo een efficiëntie voordeel kan worden behaald. Ook wordt er gekeken naar prioritering van de verschillende projecten.
1.25	Op blz. 18 staat er dat gestreefd wordt naar 120 woningen per jaar. Dan maken we toch niet de inhaalslag die nodig is. Hoe kunnen we meer woningen realiseren?	Met 120 woningen per jaar verdubbelen we de bouwproductie en wordt wel degelijk een inhaalslag gemaakt. Dit is overigens nog een flinke uitdaging. (zie 1.11).
1.26	Wanneer krijgen we inzicht in de uitkomsten van het locatieonderzoek voor nieuw bedrijventerrein?	Wij hopen eind november het onderzoek opgeleverd te krijgen en informeren u daarna zo snel mogelijk over het vervolgproces, inclusief het informeren van uw raad.
1.27	Op welke wijze vindt de participatie van RES 2.0 plaats? Hoe worden de inwoners bij dit proces betrokken?	Hierover is in en met de RES-organisatie Achterhoek nog nauwelijks gesproken. De handreiking voor de RES 2.0 stelt dat de dialoog met de omgeving moet ingebed worden in een zorgvuldig democratisch proces. Daarbij stellen volksvertegenwoordigers vooraf kaders over hoe beleids- en projectparticipatie met belanghebbenden en betrokkenen wordt ingericht. Zij stellen vooraf vast wat met de uitkomsten daarvan gedaan wordt in de uiteindelijke besluitvorming over de RES 2.0 in 2023. Zo weten inwoners en/of belanghebbenden wat met hun input gedaan wordt en kunnen volksvertegenwoordigers achteraf de kwaliteit van het proces toetsen. Deze procesparticipatie vervangt niet het democratische besluit. Bij het democratische besluit wegen volksvertegenwoordigers uiteindelijk álle belangen af. Daarom is het belangrijk dat zij de ruimte voor betrokkenheid van anderen bij beleid of project vooraf bepalen.
1.28	Wat is de stand van zaken van de verplaatsing van de Jumbo in Dinxperlo?	Zie antwoord bij 1.5b.
1.29	Op blz 18. Wordt gesproken over participatie rond de Omgevingsvisie en klimaat. Waarom worden deze niet samengevoegd?	De omgevingsvisie is breder dan enkel het klimaat en dus ligt de focus op verschillende onderdelen binnen de fysieke leefomgeving met vele stakeholders. Klimaat is daar een onderdeel van. Hiervoor worden de uitkomsten uit het participatietraject van de klimaatstrategie voor gebruikt. Voor de klimaatstrategie is de participatie in die zin beperkt tot enkel de maatregelen rondom klimaatverandering.
1.30	Blz 24. Oppervlakte bomen: Hoe is dit bepaald?	Het oppervlakte boom is uitgedrukt in een % van de totale oppervlakte van de gemeente. Bron: Climate Adaptation Services.
1.31	Blz 18..Hebben wij in beeld wat voor een woningen benodigd zijn en welke aantallen?	Ja, voor het bepalen hiervan is het afwegingskader vastgesteld. De aantallen komen vanuit de woningbouwstrategie welke door de raad is vastgesteld.
1.32	Blz. 24. Is er een verklaring te geven waarom er zo weinig elektrische auto`s in Aalten zijn?	Nee, daar is zo geen specifieke verklaring voor te vinden. Mogelijk heeft dit te maken met het lagere gemiddeld bruto jaarinkomen van de inwoners waardoor de aanschaf van een elektrische auto wellicht financieel niet mogelijk is.
1.33	Bastionsstraat Bredevoort, hier is het riool slecht of niet meer groot genoeg. Wanneer staat deze op de planning voor vervanging?	Uit inspecties moet blijken of het riool nog voldoet. Mocht dit niet het geval zijn dan wordt hij opgenomen in de meerjarenplanning.
1.34	Wat zijn de globale kosten voor de realisatie van een openbaar toilet in Dinxperlo?	Met de huidige kosten schatten wij de realisatiekosten tussen de € 100.000 en € 150.000. De onderhoudskosten zijn sterk afhankelijk van het soort te realiseren toilet maar dit zit al gauw rond de € 15.000 per jaar.
1.35	Waar is het project Halve Moane in Bredevoort gebleven?	Vanuit zowel het Waterschap Rijn en IJssel als vanuit de gemeente heeft dit project momenteel een zeer lage prioriteit om verder op te pakken.

Programma 2 Sociaal Domein

Nr.	Bladzijde/vraag	Antwoord
2.1	Blz. 11. 16 Budgetten jeugdzorg, structureel € 300.000. De nieuwe manier van inkopen zou toch voordelen opleveren. Waarom dan extra € 300.000?	Voor het jaar 2022 was deze begrotingsbijstelling voor een bedrag van € 300.000 al opgenomen in de Voorjaarsnota 2022. Met het ingaan van het nieuwe inkoopmodel vanaf 1 juli 2022 worden vooralsnog geen kostenbesparingen verwacht (zie raadsmededeling 141-2022). Daarom is deze begrotingswijziging van de jeugdbudgetten in de conceptbegroting vanaf 2023 structureel opgenomen. Daarnaast blijven landelijk de kosten voor jeugdzorg stijgen en neemt de zwaardere zorg toe.
2.2	Schuldhulpverlening: is er een toename van het aantal trajecten waar te nemen? Wat is de prognose voor 2023?	Op dit moment zien we een lichte stijging in het aantal meldingen. Ook komen er meer vragen binnen bij het GRIP-team (gezamenlijke spreekuren gemeente – Sensire Sociaal Raadsliedenwerk en Algemeen Maatschappelijk Werk – Humanitas). Dit heeft nu nog niet geleid tot veel extra schuldhulpverleningstrajecten. Landelijk wordt voor 2023 een golf aan extra meldingen en aanvragen schuldhulpverlening verwacht. We verwachten dat dit ook binnen onze gemeente gaat plaatsvinden.
2.3	Armoedebeleid en bestaanszekerheid: a. De middeninkomens lijken in toenemende mate problemen te ondervinden van de hoge inflatie en stijgende energieprijzen. Op welke manier kan de gemeente Aalten middeninkomens die (mogelijk) in de problemen komen als gevolg van hoge energieprijzen en inflatie ondersteunen? Welke instrumenten zijn voorhanden om deze groep te helpen? b. Voedselbank: hoeveel budget van de gemeente Aalten gaat jaarlijks naar de voedselbank achterhoek oost? Zijn deze middelen voldoende toereikend?	a. Zie raadsmededeling 135 -2022 beantwoording vragen 2 t/m 5. b. Gemiddeld rond de € 5.000,-. Voor 2023 is een subsidie aangevraagd van € 5.265, -. Gezien de energieprijzen en de verwachte toename van het aantal inwoners dat hierop een beroep gaat doen, verwachten wij dat de Voedselbank Oost Achterhoek voor 2023 aanvullende subsidie gaat aanvragen.
2.4	Gelijke kansen: wat wil/gaat de gemeente concreet doen om de kansongelijkheid (die is toegenomen) te verminderen?	In de zomer van 2022 heeft de gemeente Aalten in samenspraak met de partners rondom het kind in onze gemeente de Gelijke Kansen Alliantie agenda opgesteld. Deze is inmiddels goedgekeurd door het ministerie van OCW waardoor de middelen zijn vrijgekomen om het plan uit te voeren. In de agenda zijn interventies opgenomen om de aankomende jaren de kansenongelijkheid in onze gemeente tegen te gaan, te weten, te weten: • Overgang primair naar voortgezet onderwijs en specifiek voor zorgleerlingen • Ouderbetrokkenheid • Zorgpadontwikkeling (onderdeel van Kansrijke Start) Er is inmiddels een projectleider geworven om de GKA agenda uit te voeren, deze zal in januari van dit jaar starten.

2.5	Intensiveren transformatie sociaal domein: kan een nadere toelichting gegeven worden over de verwachte besteding van de 400.000 voor het intensiveren van de transformatie sociaal domein?	Een onderbouwing op hoofdlijnen is te geven. Deze is onder voorbehoud van het vaststellen van de uitvoeringsnotitie voor het sociaal domein. Als de notitie is vastgesteld wordt een meer gedetailleerde begroting gemaakt. - Kwartiermaker sociale basis (voor het voorbereiden en implementeren van de transformatie) €100.000,- - Advies en uitvoeringscapaciteit voor het aanpassen van de gemeentelijke werkwijzen en financiële en juridische afspraken (subsidieregelingen/beheer en contractafspraken enz.) €100.000 - Advies en uitvoeringsbudget voor het herzien van afspraken met partners €100.000 - Communicatie vanuit www.vitaalbad.nl €50.000 - Uitvoeringsbudget voor preventieactiviteiten/pilots en dergelijke €50.000
2.6	Gelden jeugdzorg: in de begroting staat (pagina 35) dat op het moment niet te overzien is wat de totale kosten voor 2022 zullen bedragen. Hoeveel gelden zijn tot heden uitgegeven en wat is de prognose voor 2022?	De laatste cijfers die wij hebben zijn van het dashboard tot en met juni (RM 141-2022). De uitgaven zijn op dat moment voor jeugd € 3.863.470 en voor de Wmo € 3.397.601. Zoals uitgelegd in de RM is een prognose (ook op dit moment) helaas nog niet te geven vanwege de nieuwe manier van financieren waardoor het niet mogelijk is om een dashboard te maken zoals dit voorheen werd gedaan.
2.7	In 2022 is een concept van de uitvoeringsagenda voorgelegd aan de deelnemers van de eerdere gesprekstafels, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en andere belangstellenden uit de gemeente Aalten: a. Is er al enige input bekend? Zo ja, wat is de input? b. Een loket waar inwoners altijd terecht kunnen met vragen is in beeld, echter is dat volgens het college een stap te ver. Hoe gaat dit nu vorm gegeven worden?	a. Er is veel input opgehaald tijdens de avond. In de terugkoppeling aan de deelnemers is per suggestie beschreven wat ermee is gedaan. Wij stellen deze terugkoppeling graag aan u ter beschikking. b. In de uitvoeringsnota staat dat er in Dinxperlo gestart wordt met een loket. Dit wordt een aantal dagdelen per week opengesteld. In Aalten wordt het waarschijnlijk vanuit de baliefunctie in het gemeentehuis opgepakt. Als blijkt dat de inlooppunten goed werken kan een vervolg worden gegeven. Naast een loket waar inwoners naartoe kunnen staat in de nota ook dat wij graag meer op locatie willen zijn. Daarnaast blijven we andere mogelijkheden onderzoeken om de toegang dichter bij de inwoners te organiseren in welke vorm dan ook.
2.8	In hoeverre is uitbreiding c.q. investeringen in de genoemde gemeenschapshuizen noodzakelijk? Welke onderbouwing is hier voor te geven?	Op dit moment zijn of worden met de drie genoemde initiatieven gesprekken gevoerd. Daarin zal de initiatiefnemer de noodzaak tot de te realiseren uitbreiding/investering nader moeten onderbouwen. Vervolgens wordt beoordeeld of, en zo ja in welke omvang, de beoogde investeringen op basis van de nu nog bestaande incidentele investeringssubsidieregeling als onderdeel van de Subsidiebeleidsregels Welzijn Gemeente Aalten alsnog voor gemeentelijke financiële ondersteuning in aanmerking komen.
2.9	Toezicht en handhaving kinderopvang: wie voert deze controles uit?	Gemeenten hebben de opdracht toezicht te houden op de kinderopvang. De GGD controleert in opdracht van de gemeenten of de locaties aan de kwaliteitseisen bij of krachtens de Wet Kinderopvang voldoet.
2.10	Blz. 9: Wat is de reden dat cofinanciering voor Leader 2023-2027 wordt gedekt vanuit de algemene reserve?	Er wordt voor de hele periode 2023-2027 een bedrag van € 483.500 in de algemene reserve geoormerkt, om in de dekking van de uitgaven over die periode bedragen te voorzien. Net als bij de vorige Leader periode. Zo hoeft er niet voor elk separaat project dekking te worden gezocht.
2.11	Blz. 10: De bibliotheek heeft haar maatschappelijke functie kunnen uitbreiden middels corona middelen. Uit welke middelen wordt de nieuwe budgetovereenkomst met de gemeente gedekt?	Worden gedekt uit eigen middelen.

2.12	Blz. 10: Welzijn op recept: In hoeverre wordt hierin door deelnemende huisartsen ook actief gewezen op de mogelijkheden van mantelzorgondersteuning?	De primaire doelstelling van Welzijn op Recept is meer kleur in het leven van inwoners te brengen door hen te begeleiden naar (langdurige deelname aan) activiteiten binnen de sociale basis. Voor de huisartsenpraktijk is een vast aanspreekpunt vanuit Figulus Welzijn beschikbaar als welzijnscoach. Als blijkt dat mantelzorgondersteuning nodig is, verwijzen de welzijnscoaches naar mantelzorgondersteuning. Welzijn op Recept is niet bedoeld om het aanbod binnen het sociaal domein bij de huisarts zelf neer te leggen.
2.13	Blz. 11: Er wordt 1 miljoen structureel aan de begroting van Jeugdzorg toegevoegd. Mag hiermee verwacht worden dat in de komende jaren de pijn nu geleden is, of is er een reële kans dat er wederom forse overschrijdingen zullen plaatsvinden?	Dat is misschien wat te makkelijk gesteld. Zoals in de RM 141-2022 staat vermeld zullen we ondanks de verhoogde budgetten naar verwachting hoger uitkomen dit jaar omdat de gemiddelde kosten van de jeugdzorgtrajecten een stijging vertonen (ondanks het feit dat de aantallen dalen). En zoals eerder aangegeven kunnen we op dit moment de financiële gevolgen van de nieuwe inkoopmethode, ingegaan is per 1 juli 2022, nog niet goed inschatten. Daarnaast blijft Jeugdzorg een taakveld waar we te maken hebben met een open einde regeling. De materie is anders dan op plaatsen binnen de begroting waar de kosten beter voorspelbaar zijn. Enkele zwaardere situaties kunnen de kosten aanmerkelijk verhogen, waardoor er onontkoombaar overschrijdingen ontstaan. Verder speelt ook de landelijk gevoerde discussie over de hervormingsagenda voor de jeugdzorg, waar in afwachting van de nog te maken afspraken in voorliggende begroting geen 100%, maar 75% van de extra middelen is opgenomen.
2.14	Blz. 26: In hoeverre wordt bij VitaalBad ook ingezet op mentale gezondheid?	Mentale gezondheid is een even belangrijk thema als fysieke gezondheid. Meer en meer wordt onderbouwd dat er sprake is van een wisselwerking. Op VitaalBad komt alles samen.
2.15	Blz. 28: Visie Zwembaden: Wordt bij de toekomstvisie zwembaden ook gekeken naar cross-overs met andere sporten en sportverenigingen? AVA zou bijvoorbeeld gebruik kunnen maken van het buitenbad Walfort voor survival en mud-runs?	Zonder op de startnotie vooruit te willen lopen, is al wel duidelijk dat hoe het brede sportlandschap zich tot de zwemfunctie bij ’t Walfort verhoudt een prominente plek krijgt in de afwegingen die tot de visie gaan leiden. Uiteraard is ook Optisport als contractpartner partij bij de visieontwikkeling. Verder is het op participatieve wijze ontwikkelen van visies natuurlijk een belangrijk uitgangspunt. AVA is een belangrijke speler het brede sportlandschap en wordt, met andere (sport)verenigingen, betrokken bij het ontwikkelen van die visie. Het voert echter te ver om nu vooruitlopend daarop toe te zeggen dat AVA alsdan gebruik kan maken van het buitenbad van ‘t Walfort voor survival en mud-runs, maar voorlopig is natuurlijk iedere creatieve suggestie even goed als welkom. De daadwerkelijke afweging wordt in het proces van de visievorming gemaakt.
2.16	Blz. 28: Er wordt nu al verscheidene jaren aan het IHP gewerkt, nu wordt duidelijk dat er een fasering nodig is om tot een eerste versie te komen. Wat is er afgelopen jaren voorbereid en wat ontbreekt er nog? Wanneer is IHP 1.0 beschikbaar?	De Coronatijd is niet helpend geweest bij de voortgang. Zowel de scholen als ook wijzelf als gemeente hebben andere prioriteiten gesteld, een IHP is nog niet verplicht en de status van de gebouwen niet dermate nijpend dat hier voorrang aan moest worden gegeven. Er is de afgelopen jaren veel informatie verzameld over de staat van de gebouwen en er is gewerkt aan een gezamenlijke visie op onderwijshuisvesting die begint bij de inhoud. Omdat het IHP voor 16 jaar wordt vastgesteld is er een fasering aangebracht om voor de eerste fase concrete afspraken te maken en voor de tweede fase te bepalen wat de wensen en mogelijkheden zijn zodat dit kan worden voorbereid. De derde fase is de stip op de horizon. De financiële vertaalslag en de (on)mogelijkheden qua ruimtelijke ontwikkeling was nog onvoldoende in beeld. IHP zal begin 2023 klaar moeten zijn. Op dit moment zijn we bezig om scenario’s ui te werken die voldoende basis kunnen vormen voor de besluitvorming die ook geldt voor de middellange termijn.

2.17	Waarom valt de brandweer / VNOG onder programma Sociaal Domein en niet bijvoorbeeld onder Bedrijfsvoering?	Openbare orde en veiligheid maakt onderdeel uit van het programma Sociaal Domein. Dat is de reden dat de brandweer/VNOG onder het programma Sociaal Domein valt.
2.18	Blz. 32: Bij de opdeling van de taakvelden voor maatwerkdienstverlening 18+/18- naar nieuwe taakvelden zit ook een groot verschil in de budgetten voor 2023 en verder t.o.v. 2022. Hoe kan dit verschil van ~2 miljoen verklaard worden? (apart van de genoemde mutatie van 1 miljoen uit de Voorjaarsnota)	Het budget voor Wmo-begeleiding is altijd onder WSW en beschut werk (toen nog begeleide participatie) verantwoord, maar hoort na de verduidelijking van het BBV onder Begeleiding (Wmo) thuis (ruim € 3.000.000).
2.19	Blz. 32: Waarom kunnen de financiële gevolgen van het nieuwe inkoopsysteem voor jeugdzorg nog niet overzien worden?	De nieuwe contracten met zorgaanbieders voor Integrale Ambulante Jeugdhulp (IAJ) en Gezins- en Woonvormen (GWV) en WMO Integrale Ondersteuning (WIO) zijn ondertekend en de uitvoering is per 1 juli 2022 van start gegaan. Vanaf die datum worden de gecontracteerde zorgaanbieders bevoorschot. Gemeenten betalen alleen voorschotten voor segmenten die zij hebben gecontracteerd met aanbieders die ook in hun gemeente leveren. Deze verdeling van de bevoorschotting zegt nog niets over de werkelijke kosten van elke gemeente. Die worden achteraf berekend op basis van de werkelijk afgenomen plekken door een gemeente. Na afloop van het jaar (per 01-07-2023) vindt er een afrekening plaats met de aanbieder en een verrekening tussen gemeenten. (zie ook RM 141-2022).
2.20	Blz. 36: In het diagram Leerlingenprognose stijgt het aantal leerlingen in het Basisonderwijs in 2030 weer. Is dit een voorbode van een stijging in het Voortgezet onderwijs in latere jaren?	Als het kind aantal stijgt in de basisschool, dan klopt de redenering dat dit t.z.t. ook geldt voor het VO mits deze kinderen dan nog in de gemeente verblijven of naar school gaan. Prognoses moeten continu worden getoetst aan de werkelijkheid.
2.21	Blz. 77/78: Wat is de consequentie van het oplopen van de Lasten in het Taakveld 6 van 34.3 miljoen (46% van het totaal aan Baten) naar 35.9 miljoen (50% van het totaal aan Baten) in de opvolgende jaren?	Concreet betekent dit dat we minder budget kunnen besteden aan andere zaken. Dit is het gevolg van openeinderegelingen, hier kunnen wij minder dan wel weinig invloed op uitoefenen.
2.22	Door de VVD fractie zijn eerder vragen gesteld wat de financiële consequenties zijn van de samenstelling van het nieuwe college. Er wordt alleen vermeld dat €25.000 extra wordt opgenomen voor uitbreiding van de formatie. Welke éxtra voorziening wordt getroffen voor de wachtgelden?	Naar inschatting zijn met de uitbreiding van 0,2 fte wethouder de loonkosten op jaarbasis ca. € 25.000 extra. Daarnaast wordt zoals gebruikelijk aan het eind van het jaar, als de daarvoor beschikbare informatie er is (met name de te hanteren rekenrente), de verplichte dotatie aan de voorziening pensioenen en wachtgelden voor de wethouders berekend. De voorziening voor wachtgeld wordt in 2022 al op peil gebracht. Deze kunnen we goed voorspellen (bij gelijkblijvend college) en heeft geen gevolgen voor de begroting 2023-2026. De voorziening voor pensioen wordt op het eind van het jaar bepaald op basis van de rekenrente op 1-10 van dat jaar en de sterftetabellen per 31-12. Er is € 246.000 structureel opgenomen (voor wachtgeld en pensioen samen), maar de praktijk wijst uit dat dat bij dalende rente% te laag kan zijn, bij stijgende rente% kunnen we zelfs ruim overhouden.

2.23	De structurele verhoging in de begroting voor jeugdbeleid is in 2023 gestegen met €300.000 structureel naar €1.000.000. Ook is er €400.000 opgenomen voor intensivering sociaal domein. Met de omschrijvingen 'nadere bestemming, bedoeling, zodanig, zo goed mogelijk' is het geheel niet duidelijk waar het om gaat. Waarop zijn deze bedragen gebaseerd en hoe zijn deze onderbouwd?	Zie antwoord vraag 2.5 over de € 400.000 en 2.1 over de € 300.000.
2.24	Voor de gemeenschapshuizen wordt eenmalig € 250.000 gereserveerd. De plaatselijke horeca moet de genoemde investeringen zelf financieren. Is hiermee geen sprake van het bevoordelen van de gemeenschapshuizen en oneerlijke concurrentie? In het landelijk gebied bevinden zich locaties die ook vormen van horeca aanbieden, maar niet voldoen aan de eisen waaraan de legale horeca wel moet voldoen. Ook hier is sprake van een oneerlijk speelveld. In hoeverre wordt er handhavend opgetreden tegen niet legale horecagelegenheden?	In deze specifieke subsidieregeling worden alleen investeringskosten die nodig zijn voor het behoud of uitbreiding van een aanbod aan sociaal maatschappelijke activiteiten als subsidiabel aangemerkt. Investeringen in de (veelal verpachte) horecavoorziening binnen zo'n gemeenschapshuis (zoals bar, keuken, bijbehorende koel- en opslagruimten, etc.) worden bij de subsidieberekening expliciet uitgesloten. Op deze wijze wordt de horecavoorziening in het gemeenschapshuis dus niet bevoordeeld. Indien de locaties bij ons bekend zijn, ofwel door binnengekomen meldingen ofwel door actief te controleren, wordt er handhavend opgetreden tegen niet legale horecagelegenheden. Momenteel lopen meerdere handhavingszaken tegen dergelijke gelegenheden.
2.25	De bibliotheek krijgt structureel €13.000 extra. Kunnen wij daarvoor geen tegenprestatie vragen, door bijvoorbeeld een hoekje in te richten met gemeentelijke informatie? Daarmee kunnen we de gemeentelijke informatie laagdrempelig toegankelijk maken. Zoals informatie op het terrein van zorg en verduurzaming etc.	Al vanaf het moment dat de openingstijden zijn verruimd wordt ambtelijk periodiek met de directeur van basisbibliotheek gesproken over de ervaringen met en de kansen van de extra opening. Uitgangspunt in de gesprekken is een zo goed mogelijke uitvoering van het bibliotheekwerk waarmee wordt bijgedragen aan een gezonde en sociale samenleving waarin alle inwoners van Aalten kunnen meedoen. De bibliotheek draagt dus al bij aan de opdracht en ambities van de gemeente Aalten. Zo heeft de bibliotheek bijvoorbeeld een informatiepunt (digitale) overheid. Zowel de bibliotheek als de gemeente staan open voor verdere en aanvullende samenwerking.
2.26	Blz. 26: wanneer is het éne loket gerealiseerd?	Zie vraag 2.7b
2.27	Blz. 27: Simpel Switchen: hoeveel personen zijn hiermee geholpen, wat levert dat hen op en wat levert het de gemeente uiteindelijk op?	Zie RM 150-2022 Op 4 oktober neemt het College een besluit over de borging van de werkwijze Simpel Switchen. Hierna volgt een raadsmededeling met als bijlage de eindrapportage van de pilot Simpel Switchen. Binnen de pilot zijn we uiteindelijk gekomen tot een groep van 14 inwoners. In de eindrapportage van de pilot is ook de financiële opbrengst te lezen. Met het borgen van de werkwijze willen we meer inwoners bereiken omdat het breder uitgedragen gaat worden binnen Laborijn en de gemeente Aalten. Een resultaat uit de pilot was de besparing op de Wmo-kosten (dagbesteding) en een besparing op de loonkosten (WSW-medewerkers). Mede vanwege de nieuwe Inkoop zijn de inverdieneffecten lastig uit te drukken in financiën. Met het uitvoeren van de werkwijze Simpel Switchen maken we de trends en knelpunten zichtbaar, zodat we hier op kunnen gaan inspelen. Wat met name van belang is dat met de opgebouwde korte lijnen en kennis van elkaars instrumentarium, veel ontwikkeling teweeggebracht is bij de inwoners (doorgroei op de participatieladder) en de betrokken partijen daaromheen.

2.28	Preventie: blz. 33: Drugsaanpak: zijn er recente gegevens over drugsgebruik? Welke maatregelen worden genomen om dit terug te dringen? Wordt het project Alert op VO-scholen bestaan voortgezet?	Op dit moment hebben we geen andere gegevens m.b.t. drugsgebruik dan die uit de monitor van de GGD. We hebben een preventief aanbod, bestaande uit het programma Helder op school incl. een ouderavond, de inzet van de jeugdpreventiemedewerker, de inzet van Ouder-alert, voorlichting door Halt op het primair onderwijs en spreekuren op het voortgezet onderwijs, een aanbod van home-party's door Iriszorg, meer inzet van het jongerenwerk incl. een inloopvoorziening en een intensieve samenwerking tussen gemeente, politie en andere partners zoals het onderwijs.
2.29	Preventie: blz. 33: is er voldoende geld voor het zoeken en implementeren van een jongerenhuis met de juiste uitstraling? Is er ook geld om voldoende aanbod te realiseren in bijvoorbeeld buurthuizen voor de doelgroep 12-18?	Op dit moment zoeken we een nieuwe jongerenruimte in Aalten binnen het bestaande budget voor het jongerenwerk. Mocht dit niet lukken, dan komen wij terug bij de gemeenteraad om dit kenbaar te maken. Datzelfde geldt ook voor buurthuizen én het inhoudelijke programma dat er (in die locaties) wordt aangeboden.
2.30	Het budget voor Leader wordt éénmalig als incidenteel opgevoerd en gedekt uit de Algemene Reserve? Waarom niet jaarlijks een vijfde deel van het budget in de meerjarenbegroting opgenomen? Daarmee hebben toekomstige projecten ook nog een kans.	Op deze manier houden we beter overzicht. De niet bestede middelen worden overigens telkens weer doorgeschoven. Waardoor toekomstige projecten een kans hebben. Daarnaast committeren we ons aan de werkwijze van de Provincie Gelderland. Er werden in het verleden overigens geen projectaanvragen vanwege een te kort in het budget afgekeurd.
2.31	Blz. 31. Wat valt onder het taakveld Media en Cultuurpresentatie, -productie, -participatie?	Onder het taakveld Media valt onder meer de bibliotheek en lokale omroep. Onder het taakveld Cultuurpresentatie, -productie, -participatie valt onder meer de koppelkerk, muziekonderwijs en subsidiëring muziekverenigingen/koren. Zie ook het Iv3-informatievoorschrift
2.32	Waarom staat er dat de scholen zijn verouderd? De scholen zijn prima.	In 2019 heeft een onafhankelijk bureau (HEVO) in opdracht van de gemeente Aalten een inventarisatie gedaan van alle schoolgebouwen en zijn de gebouwen gescoord op een aantal onderdelen. Op basis hiervan wordt er bepaald welke school aan de beurt is om of te renoveren of te gaan nieuwbouwen. Verouderd heeft dan niet alleen betrekking op de leeftijd van het gebouw maar ook op de bouwkundige staat, binnenmilieu, uitstraling, veiligheid en de onderwijskundige functionaliteit en deze laat op sommige plekken in meer of mindere mate te wensen over.
2.33	Is er binnen het leefstijlakkoord voldoende aandacht voor cultuur, mentale gezondheid en gezonde voeding en dergelijke. Het lijkt erg op sport en bewegen te zijn ge-ent.	De genoemde onderwerpen zijn even belangrijk als sport en bewegen. Ook cultuur, zorg en maatschappelijke organisaties moeten zich in het akkoord herkennen.
2.34	Waar vinden we Simpel Switchen financieel terug in de begroting?	De structurele financiering voor de rol van coördinator en het werkbudget zijn voor 2022 gedekt vanuit het transformatiebudget. Voor 2023 e.v. wordt dit opgenomen in de Najaarsnota. Zie RM 150-2022
2.35	Er wordt een signaal overgebracht vanuit de bibliotheek. Het is moeilijk om groepen vanuit verschillende regio's bijvoorbeeld Oekraïne en Syrië samen les te geven. Ambities, achtergrond en taalkennis verschillen. Kan de gemeente daar iets aan doen?	We gaan steeds meer werken vanuit de vraag van de inwoners. We hebben niet direct invloed op de programmering en wie bij elkaar in groepen zitten.

2.36	Aan welke knoppen zouden wij kunnen draaien als we aan energiearmoede voor middeninkomens? Zijn er mogelijkheden om de percentagegrens op te rekken? Wat zijn de mogelijkheden binnen de gemeentelijke begroting die we vast gaan stellen om deze groepen tegemoet te komen? Kijkt de gemeente Aalten naar innovatieve mogelijkheden om deze groep tegemoet te komen. Kijkt Aalten ook naar andere gemeenten?	Allereerst het *begrip middeninkomens*: het CBS heeft een voorzichtige benadering: 'als men de laagste en hoogste 30% van de bruto inkomens zou uitsluiten, dan zou een middeninkomen tussen de € 35.000 en de € 70.000 bedragen. Daarnaast het *begrip energiearmoede*: een veel gehanteerde definitie is dat uitgaven aan de kosten voor energie meer zijn dan 10% van het besteedbaar inkomen. We gaan er van uit, dat de vraag gericht is op de lagere middeninkomens en dat er gedoeld wordt op de verstrekking van de energietoeslag. Van het Rijk ontvangen we hiervoor middelen voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum. Voor 2022 gaat het om een bedrag van € 1.722.569 en in 2023 zal dit bedrag nagenoeg gelijk zijn. Gemeenten zijn vrij om deze inkomensgrens te verhogen, maar moeten eventuele tekorten op het budget zelf bijbetalen. Diverse gemeenten zijn inmiddels op 130% gaan zitten en Utrecht zelfs op 150% van het wettelijk sociaal minimum (zie ook website Divosa 'publicatie uitvoering en bereik energietoeslag' van 14 september 2022). Naast het ophogen van de inkomensgrens kan er ook gedacht worden aan een draagkrachtberekening i.r.t. het netto inkomen (dus niet de uitgavenkant). Voor 2022 hebben wij recent gekozen voor een draagkrachtberekening boven de 120%. *Voorbeeld:* een huishouden heeft netto € 75,- p.m. meer aan inkomen dan de 120% norm. Draagkracht op jaarbasis is € 900,-. Men ontvangt dan een gedeeltelijke energietoeslag van € 400,-. Alle afwijzingen worden nu op deze wijze opnieuw beoordeeld. En zoals bekend ontvangen alle huishoudens in november en december nog een korting van € 190,- op hun energierekening. Feitelijk zijn er voor 2023 de volgende opties: 1. 120% inkomensgrens 2. 120% inkomensgrens met daarboven een draagkrachtberekening 3. Hogere inkomensgrens (tussen de 120% - 150%) 4. Hogere inkomensgrens zoals onder 3 met daarboven een draagkrachtberekening Kanttekeningen hierbij:. Opties 2 en 4 betekenen hogere uitvoeringskosten. Er geldt voor 2023 een prijsplafond. Ook gaat het minimumloon (en daarmee de uitkeringen) met ruim 10% omhoog. Tevens kan het bestrijden van energiearmoede niet los worden gezien van het gehele gemeentelijke armoedebeleid waarbij er ruimte blijft voor maatwerk. U vraagt 'wat de mogelijkheden zijn binnen de gemeentelijke vast te stellen begroting'. Dit kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd: a. Het beschikbare rijksbudget voor alleen de energietoeslag? b. Het beschikbare rijks- en gemeentelijk budget voor de aanpak van energiearmoede (zie pag. 16 van het plan van aanpak energiearmoede). c. A en B samen? d. De totale middelen voor armoedebestrijding en/of schuldhulpverlening incl. a en b, dus bestaanszekerheid in bredere zin? e. Binnen de gehele begroting? We hebben zeker de intentie om binnen nader vast te stellen (inhoudelijke en financiële) kaders dit beleid vorm te geven al dan niet in afstemming met buurgemeenten.

2.37	Kansenongelijkheid en gelijke kansen alliantie: wordt er ook ingezet op volwassenen? Niet alleen kinderen ervaren kansenongelijkheid.	Dit gaat over de Gelijke Kansen Alliantie vanuit het ministerie van OC&W. Inzet is dus gericht op kinderen. Dat zit ook besloten in opdracht van het Rijk met betrekking tot deze Gelijke Kansen Alliantie. Die is ingestoken vanuit het onderwijs. Voor volwassenen gaan wij ervan uit dat iedereen zo persoonlijk mogelijk mee moet kunnen doen. Dat betekent ook dat er ondersteuning is als meedoen door mentale, financiële of fysieke beperkingen moeilijk is.
2.38	Blz. 28, visie zwembaden: Worden hierin zowel de binnen- als de buitenzwembaden meegenomen?	Ja, in de visie worden zowel de binnen- als de buitenzwembaden meegenomen. De startnotitie volgt in het eerste kwartaal van 2023.
2.39	Blz. 10, gemeenschapshuizen: Waar is de €250.000,- precies voor bedoeld?	Dit is het geraamde bedrag, maar is nog niet verder onderverdeeld. Het is nog niet zeker of het hele bedrag gebruikt moet worden. Is met name geraamd om snel te kunnen acteren indien nodig.
2.40	Blz. 10, VNOG: De raad heeft een zienswijze ingediend, wat is de status hiervan? Is de visie van het AB overgenomen?	Inmiddels is hierover ambtelijke overleg geweest met de VNOG. Er komt een gewijzigd voorstel van de VNOG over de overgang van facilitaire zaken. Met enig voorbehoud voor het uiteindelijke voorstel, lijken de gevraagde middelen naar beneden te worden bijgesteld.
2.41	Blz. 33, cultuurpresentatie, -productie en -participatie: Wat wordt in deze sector gedaan om de hoge energielasten te compenseren?	De door de raad ingediende motie is weer ingetrokken, omdat het college de opdracht omtrent dit vraagstuk binnen de organisatie heeft uitgezet. Dit wordt dus verder uitgezocht. Daarbij wordt rekening gehouden met de rijksregelingen.

Programma 3 Bedrijfsvoering

Nr.	Bladzijde/vraag	Antwoord
3.1	Blz. 12. Punt 19 Implementatie ICT pakketten naar de Cloud. Als pakketten naar de Cloud gaan betekent een besparing in technisch specialisten omdat dit door Cloud organisaties gedaan wordt. Daarnaast zijn er minder servers nodig. Zoals ik het nu lees kost het alleen maar meer. Graag nadere toelichting?	De transitie naar de cloud betekent niet dat de ICT daarmee goedkoper wordt. Wel zijn er voordelen in de flexibiliteit (overal en altijd kunnen werken), schaalbaarheid (snellere uitbreiding van de systemen) en updates (snel en altijd de laatste versies). Het klopt dat er lokaal uiteindelijk minder technische specialisten nodig zijn die op onze werkomgeving de installaties uitvoeren. Hun rol gaat dus langzamerhand wijzigen. Op basis van je cloud contract worden updates door de technisch specialisten van de leverancier geregeld.
3.2	Ravijnjaar 2026: wat is de huidige stand van zaken omtrent de verwachte inkomsten vanaf 2026?	Het Rijk werkt met gemeenten aan een nieuwe financieringssystematiek vanaf 2026. In aanloop daar naartoe heeft het kabinet in 2026 recent eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar gesteld. Dit levert via de septembercirculaire voor Aalten bijna € 1,3 miljoen voor 2026 op. Dit bedrag is verre van voldoende om het gat in dat jaar te dichten. Ook voor de jaren na 2026 is er geen duidelijkheid, ofwel het ravijn is er nog steeds.
3.3	Loon- en prijsindexaties: zijn – gezien de huidige situatie rondom inflatie en diverse nieuwe CAO's – de voorgenomen indexaties voldoende?	Zie antwoord bij A.6
3.4	DatalabGo: welke concrete resultaten heeft dit opgeleverd, ook in besparende zin (dat was namelijk één van de argumenten toentertijd)?	In de eerste plaats zijn er concrete dataproducten opgeleverd. Er is onderzoek gedaan op de onderwerpen 'effecten van Corona', 'klimaatbestendige en groene leefomgeving' en 'ondermijning'. Deze zijn bij start van het Datalab meegegeven. De producten zijn voor de deelnemende gemeenten beschikbaar om te gebruiken. Daarnaast is sprake van kennisopbouw en kennisdeling. Datalab GO verzorgt leergangen en masterclasses datagedreven werken voor de gemeenten. Ook worden regelmatig Datawebinars gehouden (zie de website) over thema's rondom het werken met data. Dit om mensen kennis te laten maken met de mogelijkheden en toepassing van data. Tot slot worden stappen gezet op het gebied van gezamenlijk R&D. Op dit moment wordt de technische basis van de dataproducten geprofessionaliseerd met behulp van de clouddiensten van Microsoft Azure. Datalab is de pionier en de ervaring die wordt opgedaan is voor de aangesloten gemeenten beschikbaar. Meerdere gemeenten hebben de wens zelf ook met Azure te gaan werken voor (maatwerk) data-oplossingen. Hier wordt nu al in een vroeg stadium, onder de paraplu van het Datalab, samenwerking gezocht. Dit voorkomt dat gemeenten ieder een eigen weg gaan. Er zijn 2 concrete voorbeeld van besparingen. Dit betreffen besparingen op ingekochte datasets en op expertise. De datasets voor de producten die zijn ontwikkeld, zijn centraal ingekocht tegen aanmerkelijk lagere kosten dan bij zelfstandige inkoop. Hetzelfde geldt voor de expertise, de kosten ervoor komen slechts deels ten laste van de onze gemeente. De besparing zoals deze oorspronkelijk werd geschetst, namelijk door minder benodigde uren bij beleid, is nog niet concreet aanwijsbaar. Dat zal meer vorm krijgen naarmate de dataproducten verder hun plek vinden in het dagelijks werk.

3.5	Blz. 11: Er komt structureel extra formatie voor de organisatie. Hoe verhoudt formatie zich hierna met gemeenten van gelijke grootte?	Rekening houdend met deze uitbreiding komt de formatie in de organisatie overeen met 6,8 fte per 1.000 inwoners. Dat is in lijn met het gemiddelde van de gemeenten met 20.000 – 50.000 inwoners. Daarbij moet worden aangetekend dat wij relatief veel taken in eigen beheer uitvoeren (met name de buitendienst, de consulenten ondersteuningsteam, de werkbegeleiders SW groen) en dat de kosten voor inhuur van personeel in onze gemeente duidelijk onder het landelijk gemiddelde liggen.
3.6	Blz. 13: Er is €200.000 voor nieuw beleid uit raadsprogramma. Als het raadsprogramma leidend is voor de komende 4 jaar, is dit dan niet een erg minimaal bedrag? Het uitvoeringsprogramma wordt pas gepresenteerd na de begroting, dan zou dit toch een beleidsarme begroting moeten zijn? Welke kaders zijn dan gebruikt voor het verdelen van de extra miljoenen?	Hiervoor is geen afzonderlijk kader gebruikt. Gekeken is in waar de begroting moest worden bijgesteld. Daarna is een afweging gemaakt om voor een aantal actuele onderwerpen middelen te reserveren.
3.7	Blz. 38: In het project voor dienstverleningsconcept komen voor inwoners zeer directe en belangrijke vragen aan bod. Kunnen kaders, uitgangspunten en het voorgenomen participatieproces gedeeld worden met de raad in de vorm van een startnotitie, voordat een nieuw concept daadwerkelijk wordt ontwikkeld?	Op korte termijn bespreken we dit binnen het project dienstverlening en nemen we uw wens-advies mee.
3.8	Blz. 39: In 2023 komt er één systeem voor bellen en videobellen, geeft dit nog een besparing in kosten?	Als het bellen en onze telefonie omgeving onder Teams kan draaien zal de applicatie MiCollab overbodig worden. Of dit uiteindelijk een financiële besparing geeft is afhankelijk van de telefoniefunctionaliteit in Microsoft (en eventuele licentiekosten). Voor de gebruiker wordt het wel eenduidiger. Eén applicatie voor bellen, videobellen en online vergaderen.
3.9	Blz. 39: WOO: Is er in 2023 al meer informatie eerder beschikbaar voor onze inwoners en ondernemers?	Op Rijksniveau wordt de invoering en fasering van de Woo ten volle bepaald. Wij volgen deze fasering
3.10	Blz. 40: Vergunningverlening software wordt aangesloten op landelijk DSO, wat is de impact mocht onverhoopt de omgevingswet nogmaals worden uitgesteld?	De nieuwe software van de Omgevingsvergunningen is aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De huidige software van de WABO is aangesloten op het landelijke Omgevings Loket Online (OLO). Als de Omgevingswet uitgesteld wordt (lees WABO verlengd wordt) dan zal de huidige software langer doorlopen.
3.11	Blz. 41/42: Hoeveel van de opbouw van de Algemene Reserve in de jaren 2023-2025 resteert er opname van ca 2,7 miljoen in 2026 ter aanvulling van de lagere Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds? Welke maatregelen worden er getroffen om de structurele uitgaven aan dit lagere uitkering uit het Gemeentefonds aan te passen?	De in de jaren 2023, 2024 en 2025 in totaal opgebouwde 2,7 miljoen, is in de voorliggende begroting voldoende om het tekort van ruim 2,6 miljoen in 2026 te dekken. Zie ook de toelichting nummer 25 op pagina 13. Op dit moment worden nog geen maatregelen getroffen.
3.12	De raad zou worden geïnformeerd over de gevolgen van de afschaffing van de hondenbelasting. Er is nog geen besluit genomen over de werkelijke afschaffing hiervan. Waarom neemt het college dit dan al op in de begroting? Gaat de afbouw van de hondenbelasting niet ten koste van een verlaging van de OZB?	Op 31 mei 2022 is bij de vaststelling van de kaders voor begroting 2023-2026 het amendement aangenomen voor het (gefaseerd) afschaffen van de hondenbelasting in de gemeente Aalten per 1 januari 2023. Afgesproken is om de hondenbelasting in vier jaar af te bouwen. Bij een opbrengst van € 180.000 in 2022 bedraagt de afbouwing € 45.000 per jaar. Dit heeft geen gevolgen voor de OZB.

3.13	Er is een structureel bedrag opgenomen voor bedrijfsvoering (+ structureel € 250.000). Hoe wordt dit ingevuld? Ligt er een onderbouwd plan van aanpak en hoe is dit (financieel) onderbouwd?	De extra middelen voor de bedrijfsvoering zijn na overleg met het MT opgevoerd en dienen om knelpunten binnen de personeelsbegroting op te lossen. Zie verder de toelichting bij punt 18 op pagina 11.
3.14	Blz. 39: Hybride werkomgeving: Om echt thuis te raken in hybride werken en alle functies te kunnen gebruiken, worden aan de werknemers ook cursussen/trainingen gegeven?	Veel functies van het hybride werken worden of zijn al door de medewerkers gebruikt. Denk aan bijvoorbeeld Teams, videobellen, teamsgroepen. Ook zijn er nog veel functies onbenut. Zoals het optimaal gebruik maken van Office 365, Onenote, Onedrive, delen en samenwerken aan documenten en de mogelijkheden binnen de vergaderruimten. Dit wordt nog aan medewerkers in een training aangeboden. De exacte behoefte zal blijken uit de werkgroep hybride werken.
3.15	Wat wordt verstaan onder het 1-loket gedachte.	1-loket gedachte - alle dienstverlening binnen 1 fysiek loket onderbrengen. Dit kan naast gemeentelijke diensten als burgerzaken, wmo, belastingen, schuldhulpverlening ook externe loketten zijn zoals GGD, energieloket, UWV etc.
3.16	Hoe wordt de verduurzaming van sportaccommodaties opgepakt en uitgevoerd?	Verduurzaming van sportaccommodaties (onze eigen gemeentelijke locaties) wordt meegenomen in het verduurzaamheidsadvies (korte en lange termijn). Dit advies staat op de planning voor begin 2023.

Paragrafen

<table>
<tr><th>Nr.</th><th>Bladzijde/vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr><td>P.1</td><td>Blz. 49 Risico WMO en Jeugdzorg. Graag een overzicht van de afgelopen 4 jaar van de ontwikkeling van de WMO en Jeugdzorg.</td><td>
<table>
<tr><th>(Bedragen x € 1.000)</th><th>2018</th><th>2019</th><th>2020</th><th>2021</th></tr>
<tr><td>Huishoudelijke hulp</td><td>2.498</td><td>3.042</td><td>3.282</td><td>3.203</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Wmo begeleiding</td><td>2.528</td><td>2.851</td><td>3.072</td><td>3.038</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Woonvoorzieningen</td><td>195</td><td>259</td><td>348</td><td>182</td></tr>
<tr><td>Vervoersvoorziening</td><td>239</td><td>365</td><td>183</td><td>85</td></tr>
<tr><td>Rolstoelvoorzieningen</td><td>165</td><td>237</td><td>212</td><td>115</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Jeugdzorg</td><td>5.413</td><td>6.422</td><td>6.954</td><td>7.066</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>P.2</td><td>Blz. 49 Risico op de arbeidsmarkt, het niet kunnen vervullen van vacatures. Heeft u een plan om de krapte op te lossen of in ieder geval een plan om de continuïteit op peil te houden?</td><td>Zoals is aangegeven in de paragraaf Bedrijfsvoering willen we ons voorbereiden op deze blijvende verkrapping van de arbeidsmarkt door een heroverweging van onze arbeidsmarktpositie. Hoe aantrekkelijk zijn wij als werkgever? Zijn onze arbeidsvoorwaarden concurrerend? Bieden we voldoende ontwikkelingsmogelijkheden? Is het werk leuk, uitdagend en is er een goede balans werk en privé? Komend jaar zullen wij dit nader onderzoeken, zodat we in de begroting 2024 hiervoor zo nodig de benodigde middelen kunnen vrijmaken. Hierbij past de kanttekening dat de primaire arbeidsvoorwaarden in de cao Gemeenten worden geregeld.
De continuïteit van de dienstverlening kunnen we tot nu toe garanderen door tijdelijke maatregelen.</td></tr>
<tr><td>P.3</td><td>Zie onderstaand overzicht van de Provincie Gelderland. De kosten van de GR’en stijgen (zie laatste kolom). Graag een kostenoverzicht van de GR’en van de afgelopen 4 jaar en de komende 4 jaar?
<table>
<tr><th></th><th>Regelingen [aantal]</th><th>Bijdrage GR t.o.v. begroting totaal [%]</th><th>Bijdragen aan gemeensch: regelingen [€ x 1.000]</th><th>Bijdragen aan gemeensch: regelingen per inwoner [€]</th><th>Aandeel bijdrage gem. regelingen t.o.v. begroting [%]</th></tr>
<tr><td>2019</td><td>5</td><td>14,6%</td><td>4.020</td><td>149</td><td>6,8%</td></tr>
<tr><td>2020</td><td>5</td><td>24,0%</td><td>15.200</td><td>561</td><td>25,0%</td></tr>
<tr><td>2021</td><td>5</td><td>23,7%</td><td>15.694</td><td>579</td><td>24,6%</td></tr>
<tr><td>2022</td><td>7</td><td>25,2%</td><td>15.790</td><td>583</td><td>24,0%</td></tr>
</table>
</td><td>Bijgevoegd een overzicht van de bijdragen aan onze gemeenschappelijke regelingen van de afgelopen 4 jaar en tot en met de vastgestelde begroting 2023.
<table>
<tr><th>(Bedragen x € 1.000)</th><th colspan="3">Werkelijk</th><th colspan="2">Begroot</th></tr>
<tr><th>Gemeenschappelijke regelingen</th><th>2019</th><th>2020</th><th>2021</th><th>2022</th><th>2023</th></tr>
<tr><td>Omgevingsdienst Achterhoek</td><td>429</td><td>579</td><td>469</td><td>458</td><td>564</td></tr>
<tr><td>Laborijn</td><td>1.719</td><td>1.771</td><td>1.701</td><td>1.906</td><td>1.882</td></tr>
<tr><td>GGD Noord- Oost-Gelderland (NOG)</td><td>401</td><td>419</td><td>454</td><td>468</td><td>543</td></tr>
<tr><td>Regio Achterhoek</td><td>172</td><td>181</td><td>185</td><td>187</td><td>193</td></tr>
<tr><td>Stadsbank Oost Nederland (SON)</td><td>124</td><td>135</td><td>512</td><td>142</td><td>0*</td></tr>
<tr><td>Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland</td><td>1.464</td><td>1.507</td><td>1.539</td><td>1.559</td><td>1.666</td></tr>
<tr><td>Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers</td><td>139</td><td>139</td><td>140</td><td>145</td><td>158</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>4.448</td><td>4.731</td><td>5.000</td><td>4.865</td><td>5.006</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>P.4</td><td>Het uurtarief in 2022 was 69,-; in 2023 wordt dat 74,-. Kan een verklaring worden gegeven waarom de uurtarieven met 5,- worden verhoogd?</td><td>
<table>
<tr><td>Uurloon</td><td>2022</td><td>2023</td></tr>
<tr><td>Loonkosten</td><td>€ 46</td><td>€ 48</td></tr>
<tr><td>Overhead</td><td>€ 23</td><td>€ 26</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>€ 69</td><td>€ 74</td></tr>
</table>
Het verschil wordt naast de indexatie veroorzaakt door een aanpassing in de toerekening van de overhead. Het bleek dat een onderdeel in het verleden foutief verantwoord werd. Dit is gecorrigeerd. Daardoor een stijging van € 2 op het uurloon en € 3 op de overhead.</td></tr>
<tr><td>P.5</td><td>Blz. 46: Krapte arbeidsmarkt: Is er in de werving voor onze gemeente al nagedacht over nieuwe strategieën en onderscheidende profilering om onze gemeente als aantrekkelijk werkgever te profileren?</td><td>We willen ons voorbereiden op deze blijvende verkrapping van de arbeidsmarkt door een heroverweging van onze arbeidsmarktpositie. Hoe aantrekkelijk zijn wij als werkgever? Zijn onze arbeidsvoorwaarden concurrerend? Bieden we voldoende ontwikkelingsmogelijkheden? Is het werk leuk, uitdagend en is er een goede balans werk en privé? Komend jaar zullen wij dit nader onderzoeken, zodat we in de begroting 2024 hiervoor zo nodig de benodigde middelen kunnen vrijmaken. Dit onderzoek richt zich tevens op de wijze van werving en profilering op de arbeidsmarkt.</td></tr>
</table>

P.6	Global Goals: welke concrete projecten worden in 2023 opgepakt die vanuit de SDG-gedachte worden opgepakt?	We zetten de eerste stappen voor het verder werken met de SDG`s als basis. Dat vergt de nodige bewustwording zowel intern als extern. In 2022 wordt de organisatie daarin meegenomen en vanuit die bewustwording is de verwachting dat de komende tijd de SDG`s steeds vaker in (lopende) projecten worden meegenomen. Bouwteam Dinxperlo (centrum, Heelweg en Allee) werkt vanuit de SDG-gedachte en gaat hierin een stap verder dan met de Admiraal de Ruyterstraat en Dijkstraat. Bij dit project wordt namelijk vanuit NLGreenlabel een 0-meting uitgevoerd en wordt gedurende het ontwerpproces bekeken welke maatregelen nodig zijn om de huidige situatie te verbeteren. Na afronding van het project loopt nog 5 jaar een monitoringsprogramma om eventueel nog bij te sturen na de realisatie. Zo maken we concreet inzichtelijk wat er is gerealiseerd, welk effect dit heeft en of op bepaalde SDG`s nog bijsturing wenselijk is.
P.7	Blz. 46: Kan een kort overzicht gegeven worden voor welke inkoop Global Goals op welke manier toegepast zijn. Tevens voor welke inkoop nog geen toetsing plaatsvindt van Global Goals.	We werken momenteel aan een implementatieplan van de Global Goals in onder andere onze bedrijfsvoering en beleidsvelden. We inventariseren momenteel wat hiervoor nodig is en wat dat concreet betekent voor de organisatie. De stappen die vanuit de implementatie gezet worden richten zich op enthousiasmeren, bewustwording en uiteindelijk de uitvoering. Voor nu zijn de Global Goals dus nog enkel praktisch toegepast bij onder andere de Admiraal de Ruyterstraat en Dijkstraat.
P.8	Blz. 47: Hoeveel FTE is de subsidiecoördinator? Wat de totale verwachte subsidie voor 2023 op basis van resultaten uit het verleden?	Dit gaat om circa 0,25 fte. Wat betreft de verwachte subsidie voor 2023: Als we het gemiddelde nemen van de totale toegekende subsidieaanvragen van de afgelopen vijf jaar (2017-2021) komen we op een gemiddelde van €1.161.578. Dit wil echter niet zeggen dat we een dergelijk bedrag voor 2023 kunnen verwachten omdat het verschil tussen het jaar met de minste (€370.855 in 2017) en de meeste toegekende aanvragen (€2.429.444 in 2020) erg groot is. De bedragen zijn in 2020 en 2021 substantieel meer geweest i.v.m. subsidies en uitkeringen in het kader van Corona, dit geeft ook een vertekend beeld.
P.9	Blz. 49: WMO en Jeugd staan deze wederom bovenaan de lijst van financiële risico's. Blijft het financiële risico onverminderd hoog, desondanks de herhaaldelijke structurele verhoogde begroting in deze en vorige (bijstellingen van) begrotingen?	Dit heeft te maken met het door ons gekozen model voor het berekenen van de risico's. Destijds is ervoor gekozen om op basis van het risicoprofiel van onze gemeente met behulp van de Monte Carlo Simulatie de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Deze gaat uit van de kans dat het risico zich voordoet, de mogelijke financiële gevolgen hiervan en de imagoschade. Het risico bij de jeugdzorg en Wmo zit in de openeindregeling. De zorg stopt niet op het moment dat het budget op is en we merken dat de zorgvraag toe blijft nemen. De kans hierop blijft hoog en de gevolgen daarvan kunnen dan ook direct grote gevolgen hebben. In 2023 gaan we kritisch kijken of deze methode nog het beste bij ons past of dat we voor een andere benadering gaan kiezen.
P.10	Blz. 49: Waarom zijn hoge energiekosten inclusief benodigde vangnet- en stimuleringsregelingen niet opgenomen in de financiële risico's?	Deze zijn meegenomen onder het risico van de Oorlog (Oekraïne), met als gevolg de stijgende prijzen en extra financiële ondersteuning.
P.11	Blz. 50: Hoe kan het dat ondanks extra gelden voor de algemene reserve, de solvabiliteitsratio toch fors daalt in de meerjarenbegroting?	Door toename van de totale passiva schommelt de solvabiliteitsratio, ondanks de toevoegingen in 2023 t/m 2025 aan de algemene reserve.

P.12	Blz. 58: Is gezien de (Europese) doelstelling voor besparing van elektriciteit een versnelling van vervanging van openbare verlichting mogelijk? Er wordt nieuw beleid opgesteld, wanneer komt dit naar de raad?	Dit technisch gezien mogelijk. De vervanging is nu altijd al op basis van led verlichting. Dit komt het eerste kwartaal van 2023 richting college en raad.
P.13	Blz. 59: Wanneer is het plan van aanpak gereed voor de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed gereed? Betreft dit alleen zonnepanelen of ook betere isolatie en duurzame verwarmingsinstallaties? Waar zijn de middelen hiervoor opgenomen in de begroting?	Dit plan wordt in 2023 afgerond daarin wordt de verduurzaming voor de korte en lange termijn opgenomen. Dit betreft meerdere soorten verduurzamingsmaatregelen. Wellicht kunnen de kosten gedekt worden uit het meerjarenonderhoudsplan.
P.14	Blz. 47: Geen investering doen zonder dat de raad hiervoor een krediet heeft vastgelegd. Dus elk krediet moet via de raad?	Ja, de raad heeft het budgetrecht en moet elk krediet goedkeuren. De raad stelt het investeringsschema vast. Deze staat op blz. 79.
P.15	Er staan verschillende bedragen voor afval en riolering op blz. 53, 70 en 76 en het verschil bij riolering is kleiner dan bij afval hoe kan dat?	In bijgevoegde tabel is de opbouw van de cijfers weergegeven. Het verschil wordt veroorzaakt doordat de extracomptabele toerekening van overhead en BTW van riolering hoger is dan bij afval.

Afval	**Paragraaf verbonden partijen blz 53**		**Overzicht taakveld en programma blz 70 en 76**	
Overige lasten onder andere ROVA	1.545			
Toegerekende loonkosten	81		1.626	
Ontvangsten afvalfonds/Nedvang	-355			-355
		1.271		
Extra comptabele toerekende overhead en BTW	396	396		
Onttrekking voorziening	-197	-197		-197
	1.470	1.470		
Afvalstoffen heffing	-1.470	-1.470		-1.470
	0	0	1.626	-2.022
			*afrondingsverschil	
Riolering	**Paragraaf verbonden partijen blz 53**		**Overzicht taakveld en programma blz 70 en 76**	
Diverse kosten riolering	1.206			
Diverse baten riolering	-8		8	-8
Toegerekende loonkosten	263			
		1.461	1.461	
Extra comptabele toerekende overhead en BTW	486	486		
Toevoeging voorziening	81	81	81	
	2.028	2.028		
Rioolheffing	-2.028	-2.028		-2.028
	0	0	1.550	-2.036

Schriftelijke vragen ChristenUnie programmabegroting 2022

Algemeen:

1. Global Goals: welke concrete projecten worden in 2023 opgepakt die vanuit de SDG-gedachte worden opgepakt?

Programma 1 - Ruimte:

1. Energiebesparing verlichting:
    a. Is er een werkelijke significante besparing gemeten?
    b. Zijn de kosten voor onderhoud na overgang naar ledverlichting gewijzigd (verminderd, gelijk gebleven of hoger)?
2. Verkeersveiligheid:
    a. Enkele wegen/straten zijn verbouwd c.q. verfraaid, waarbij het 30 km/u regime geldt. Die maximumsnelheid wordt op een aantal plekken merkbaar niet gehandhaafd. Is het mogelijk c.q. wenselijk om extra (snelheidsvertragende) maatregelen te treffen?
    b. Staat de Richterinkstraat in Aalten op de lijst van renovatie/vernieuwing? En zo ja, wanneer staat dit gepland?
3. Klimaat:
    a. In hoeverre wordt binnen de gemeente Aalten gewerkt aan het klimaatbestendig maken van de omgeving (incl. het groen in de gemeente)?
    b. Op welke manier worden de uitvoeringsmiddelen (voortvloeiend uit het klimaatakkoord a 200k) ingezet? Voor welke concrete projecten worden deze middelen benut?
    c. Kan de klimaatstrategie met de raad gedeeld worden?
4. Regionaal werkprogramma Werklocaties:
    a. Welke locaties worden onderzocht?
    b. Wanneer is het locatiekeuze-onderzoek gereed?
5. Centrumvisie Dinxperlo:
    a. In hoeverre is het realiseren van een openbaar toilet in Dinxperlo onderdeel van deze visie? Zo niet, waarom niet?
    b. Kan een planning gegeven worden van de realisatie van de verschillende deelprojecten?
6. Horecavisie:
    a. Welke stakeholders zijn betrokken bij de totstandkoming van de horecavisie?
    b. Is paracommercie (integraal) onderdeel van de nieuwe horecavisie?
    c. Is het mogelijk om deze visie eerder gereed te hebben, temeer omdat in 2020 hiermee is gestart?
7. Woningbouw: de ambitie is om 120 woningen per jaar te realiseren. Betreft dit enkel 120 nieuwbouwwoningen, of tellen splitsingen, verbouwingen etc. hierin ook mee?
8. Gelden t.a.v. ruimte en leefomgeving: in de begroting staat (pagina 23) dat een budget a 250.000 is gereserveerd voor de dekking van allerlei kosten. Kan dit nader worden toegelicht? Ofwel, waar hebben we het hier over?
9. Verkeersongevallen: is een verklaring te geven van de stijging van verkeersongevallen in 2021 (22)? Zijn aanvullende maatregelen nodig?

Programma 2 – sociaal domein:

1. Schuldhulpverlening: is er een toename van het aantal trajecten waar te nemen? Wat is de prognose voor 2023?
2. Armoedebeleid en bestaanszekerheid:
    a. De middeninkomens lijken in toenemende mate problemen te ondervinden van de hoge inflatie en stijgende energieprijzen. Op welke manier kan de gemeente Aalten middeninkomens die (mogelijk) in de problemen komen als gevolg van hoge energieprijzen en inflatie ondersteunen? Welke instrumenten zijn voorhanden om deze groep te helpen?
    b. Voedselbank: hoeveel budget van de gemeente Aalten gaat jaarlijks naar de voedselbank achterhoek oost? Zijn deze middelen voldoende toereikend?
3. Gelijke kansen: wat wil/gaat de gemeente concreet doen om de kansongelijkheid (die is toegenomen) te verminderen?
4. Intensiveren transformatie sociaal domein: kan een nadere toelichting gegeven worden over de verwachte besteding van de 400.000 voor het intensiveren van de transformatie sociaal domein?
5. Gelden jeugdzorg: in de begroting staat (pagina 35) dat op het moment niet te overzien is wat de totale kosten voor 2022 zullen bedragen. Hoeveel gelden zijn tot heden uitgegeven en wat is de prognose voor 2022?
6. In 2022 is een concept van de uitvoeringsagenda voorgelegd aan de deelnemers van de eerdere gesprekstafels, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en andere belangstellenden uit de gemeente Aalten:
    a. Is er al enige input bekend? Zo ja, wat is de input?
    b. Een loket waar inwoners altijd terecht kunnen met vragen is in beeld, echter is dat volgens het college een stap te ver. Hoe gaat dit nu vorm gegeven worden?
7. In hoeverre is uitbreiding c.q. investeringen in de genoemde gemeenschapshuizen noodzakelijk? Welke onderbouwing is hier voor te geven?
8. Toezicht en handhaving kinderopvang: wie voert deze controles uit?

Programma 3 - bedrijfsvoering:

1. Ravijnjaar 2026: wat is de huidige stand van zaken omtrent de verwachte inkomsten vanaf 2026?
2. Loon- en prijsindexaties: zijn – gezien de huidige situatie rondom inflatie en diverse nieuwe CAO's – de voorgenomen indexaties voldoende?
3. DatalabGo: welke concrete resultaten heeft dit opgeleverd, ook in besparende zin (dat was namelijk één van de argumenten toentertijd)?

Paragrafen

1. Het uurtarief in 2022 was 69,-; in 2023 wordt dat 74,-. Kan een verklaring worden gegeven waarom de uurtarieven met 5,- worden verhoogd?

Vragen D66 fractie Programmabegroting 2023

Algemeen: Nu per 1 januari de organisatie verandert, van 3 afdelingen naar 6 teams, wat is de toegevoegde waarde van een programmabegroting in drie programma's die gebaseerd waren op de drie afdelingen? Zou een indeling op basis van de grote gemeentelijke taken en transities niet meer toegevoegde waarde kunnen hebben?

pagina 9: In deze begroting wordt er structureel €200.0000 extra begroot vanuit de uitvoeringsmiddelen uit Klimaatakkoord. Worden ee ook extra gelden uit de sterk toegenomen algemene uitkering begroot voor lokale uitvoering klimaatakkoord en energietransitie. Zo ja, hoeveel? Zo nee, wat is de argumentatie?

pagina 9: Wat is de reden dat cofinanciering voor Leader 2023-2027 wordt gedekt vanuit de algemene reserve?

Pagina 10: De bibliotheek heeft haar maatschappelijke functie kunnen uitbreiden middels corona middelen. Uit welke middelen wordt de nieuwe budgetovereenkomst met de gemeente gedekt?

Pagina 10: Welzijn op recept: In hoeverre wordt hierin door deelnemende huisartsen ook actief gewezen op de mogelijkheden van mantelzorgondersteuning?

pagina 11: Er wordt 1 miljoen structureel aan de begroting van Jeugdzorg toegevoegd. Mag hiermee verwacht worden dat in de komende jaren de pijn nu geleden is, of is er een reële kans dat er wederom forse overschrijdingen zullen plaatsvinden?

pagina 11: Er komt structureel extra formatie voor de organisatie. Hoe verhoudt formatie zich hierna met gemeenten van gelijke grootte?

pagina 13: Er is €200.000 voor nieuw beleid uit raadsprogramma. Als het raadsprogramma leidend is voor de komende 4 jaar, is dit dan niet een erg minimaal bedrag? Het uitvoeringsprogramma wordt pas gepresenteerd na de begroting, dan zou dit toch een beleidsarme begroting moeten zijn? Welke kaders zijn dan gebruikt voor het verdelen van de extra miljoenen?

Ruimte

pagina 18: Woningbouw: Er staat een strakke planning benoemd voor woningbouw de komende jaren. Hoe gaat de regiegroep Wonen hierop sturen als deze getallen achterblijven?

Pagina 19: Warmtetransitie: De gemeente heeft nog geen helderheid over haar wettelijke bevoegdheid in de transitie visie warmte, bijvoorbeeld t.a.v. het niet langer kunnen leveren van aardgas in bepaalde gebieden. Wanneer verwacht de gemeente deze helderheid wel?

pagina 19: Onder welke post zijn de middelen in het Plan van Aanpak Energiearmoede opgenomen? Is dit structureel?

pagina 20: Er is dit jaar opnieuw uitgewerkt wat in de horecavisie opgenomen zou moeten worden. Zou dit in de vorm van een startnotitie naar de raad kunnen, zodat de raad maar ook de horeca zich hier in het openbaar over kan uitspreken, voordat daadwerkelijk de visie in 2023 verder uitgewerkt wordt.

pagina 20: Lokaal wordt in 2023 uitgewerkt hoe de kernen beter toeristisch te profileren. Gaat dit alleen om Dinxperlo, Bredevoort en Aalten, of worden de buurtschappen hier ook in meegenomen? Toeristisch zou een verschillende profilering van de buurtschappen een nieuwe interessante manier van het promoten van het buitengebied kunnen zijn.

pagina 19 en 20: Wordt nu in 2022 of 2023 gestart met de eerste buurtuitvoeringsplan?

pagina 20: Voor de energietransitie op gebouwniveau zijn er alleen concrete doelstellingen voor regeling energiearmoede en eerste buurtuitvoeringsplan. Waarom zijn er geen concrete doelstelling voor stimuleren en faciliteren van verduurzaming van bedrijfsgebouwen en woningen. De gemeente heeft hiervoor de taak van regisseur.

pagina 21: Hoe worden de baten van economische promotie berekend?

Pagina 23: Wonen en Bouwen: Als de omgevingswet opnieuwe wordt uitgesteld, wat zijn de gevolgen dan voor het Project Heerlijk Thuis?

Sociaal Domein

Pagina 26: In hoeverre wordt bij VitaalBad ook ingezet op mentale gezondheid?

Pagina 28: Visie Zwembaden: Wordt bij de toekomstvisie zwembaden ook gekeken naar cross-overs met andere sporten en sportverenigingen? AVA zou bijvoorbeeld gebruik kunnen maken van het buitenbad Walfort voor survival en mud-runs?

pagina 28: Er wordt nu al verscheidene jaren aan het IHP gewerkt, nu wordt duidelijk dat er een fasering nodig is om tot een eerste versie te komen. Wat is er afgelopen jaren voorbereid en wat ontbreekt er nog? Wanneer is IHP 1.0 beschikbaar?

Waarom valt de brandweer / VNOG onder programma Sociaal Domein en niet bijvoorbeeld onder Bedrijfsvoering?

Pagina 32: Bij de opdeling van de taakvelden voor maatwerkdienstverlening 18+/18- naar nieuwe taakvelden zit ook een groot verschil in de budgetten voor 2023 en verder tov 2022. Hoe kan dit verschil van ~2 miljoen verklaard worden? (apart van de genoemde mutatie van 1 miljoen uit de Voorjaarsnota)

Pagina 32: Waarom kunnen de financiële gevolgen van het nieuwe inkoopsysteem voor jeugdzorg nog niet overzien worden?

Pagina 36: In het diagram Leerlingenprognose stijgt het aantal leerlingen in het Basisonderwijs in 2030 weer. Is dit een voorbode van een stijging in het Voortgezet onderwijs in latere jaren?

Bedrijfsvoering

pagina 38: In het project voor dienstverleningsconcept komen voor inwoners zeer directe en belangrijke vragen aan bod. Kunnen kaders, uitgangspunten en het voorgenomen participatieproces gedeeld worden met de raad in de vorm van een startnotitie, voordat een nieuw concept daadwerkelijk wordt ontwikkeld?
Pagina 39: Hybride werkomgeving: Om echt thuis te raken in hybride werken en alle functies te kunnen gebruiken, worden aan de werknemers ook cursussen/trainingen gegeven?

pagina 39: In 2023 komt er één systeem voor bellen en videobellen, geeft dit nog een besparing in kosten?

pagina 39: WOO: Is er in 2023 al meer informatie eerder beschikbaar voor onze inwoners en ondernemers?

pagina 40: Vergunningverlening software wordt aangesloten op landelijk DSO, wat is de impact mocht onverhoopt de omgevingswet nogmaals worden uitgesteld?

pagina 41/42: Hoeveel van de opbouw van de Algemene Reserve in de jaren 2023-2025 resteert er opname van ca 2,7 miljoen in 2026 ter aanvulling van de lagere Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds? Welke maatregelen worden er getroffen om de structurele uitgaven aan dit lagere uitkering uit het Gemeentefonds aan te passen?

Paragrafen

Pagina 46: Krapte arbeidsmarkt: Is er in de werving voor onze gemeente al nagedacht over nieuwe strategieën en onderscheidende profilering om onze gemeente als aantrekkelijk werkgever te profileren?

pagina 46: Kan een kort overzicht gegeven worden voor welke inkoop Global Goals op welke manier toegepast zijn. Tevens voor welke inkoop nog geen toetsing plaatsvindt van Global Goals.

pagina 47: Hoeveel FTE is de subsidiecoördinator? Wat de totale verwachte subsidie voor 2023 op basis van resultaten uit het verleden?

pagina 49: WMO en Jeugd staan deze wederom bovenaan de lijst van financiële risico’s. Blijft het financiële risico onverminderd hoog, desondanks de herhaaldelijke structurele verhoogde begroting in deze en vorige (bijstellingen van) begrotingen?

pagina 49: Waarom zijn hoge energiekosten inclusief benodigde vangnet- en stimuleringsregelingen niet opgenomen in de financiële risico's?

pagina 50: Hoe kan het dat ondanks extra gelden voor de algemene reserve, de solvabiliteitsratio toch fors daalt in de meerjarenbegroting?

pagina 58: Is gezien de (Europese) doelstelling voor besparing van elektriciteit een versnelling van vervanging van openbare verlichting mogelijk? Er wordt nieuw beleid opgesteld, wanneer komt dit naar de raad?

pagina 59: Wanneer is het plan van aanpak gereed voor de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed gereed? Betreft dit alleen zonnepanelen of ook betere isolatie en duurzame verwarmingsinstallaties? Waar zijn de middelen hiervoor opgenomen in de begroting?

pagina 68: Wat zijn de risico's van een, van 30,1 naar 37,6 miljoen oplopende, vaste schuld voor de burgers in tijden van oplopende marktrentes?

pagina 77/78: Wat is de consequentie van het oplopen van de Lasten in het Taakveld 6 van 34.3 miljoen (46% van het totaal aan Baten) naar 35.9 miljoen (50% van het totaal aan Baten) in de opvolgende jaren?

pagina 80: Waarom wordt er voor 2023 en volgende jaren met dividendinkomsten ter hoogte van 269 duizend per jaar van Alliander verwacht, terwijl deze organisatie grote opgaven voor zich heeft ? (zie benodigde extra investering door ook de gemeente Aalten)

pagina 84/85: De bewoners van de gemeente Aalten werken meer buiten de gemeente, het aantal bedrijven en banen binnen de gemeente Aalten is lager dan de regio, de demografische druk is hoger dan de regio, de provincie en Nederland.
Waar in de begroting worden er extra middelen vrij gemaakt om deze tendens te keren?

GB GemeenteBelangen

Datum: 25 september 2022.
Betreft: begroting 2023.

Vraag 1
Blz. 11. Punt 16. Budgetten jeugdzorg, structureel € 300.000.
De nieuwe manier van inkopen zou toch voordelen opleveren.
Waarom dan extra € 300.000?

Vraag 2
Blz. 12. Punt 19. Implementatie ICT pakketten naar de Cloud.
Als pakketten naar de Cloud gaan betekent een besparing in technisch specialisten omdat dit door Cloud organisaties gedaan wordt. Daarnaast zijn er minder servers nodig.
Zoals ik het nu lees kost het alleen maar meer. Graag nadere toelichting?

Vraag 3
Blz. 49 Risico WMO en Jeugdzorg.
Graag een overzicht van de afgelopen 4 jaar van de ontwikkeling van de WMO en Jeugdzorg.

Vraag 4
Blz. 49 Risico op de arbeidsmarkt, het niet kunnen vervullen van vacatures.
Heeft u een plan om de krapte op te lossen of in ieder geval een plan om de continuïteit op peil te houden?

Vraag 5
Zie onderstaand overzicht van de Provincie Gelderland. De kosten van de GR'en stijgen (zie laatste kolom)

Thema's - Aalten

	Regelingen [aantal]	Bijdrage GR t.o.v. begroting totaal [%]	Bijdragen aan gemeenschappel regelingen [€ x 1.000]	Bijdragen aan gemeenschappel regelingen per inwoner [€]	Aandeel bijdrage gem. regelingen t.o.v. begroting [%]
2019	5	14,6%	4.020	149	6,8%
2020	5	24,0%	15.200	561	25,0%
2021	5	23,7%	15.694	579	24,6%

Graag een kostenoverzicht van de GR'en van de afgelopen 4 jaar en de komende 4 jaar?

Met vriendelijke groet,
Leo van den Berg

Schriftelijke vragen beeldvormende fase programmabegroting 2023
NAAM FRACTIE: VVD
Programmabegroting 2023
In de begroting 2023 is uitgegaan van een loonindexatie van 5,3 %, de overige kosten met 5 % en de energiekosten met 10 %. De CBS prijsindex geeft per ultimo augustus 2022 12 % inflatie aan. Dit betekent ook dat de reserves en voorzieningen ook per saldo 12 % minder waard worden. Kan worden nagegaan of jaarlijkse oprenting van de reserves en voorzieningen mogelijk is om de waarde van de reserves intact te houden?
Door de VVD fractie zijn eerder vragen gesteld wat de financiële consequenties zijn van de samenstelling van het nieuwe college. Er wordt alleen vermeld dat €25.000,-- extra wordt opgenomen voor uitbreiding van de formatie. Welke éxtra voorziening wordt getroffen voor de wachtgelden?
De structurele verhoging in de begroting voor jeugdbeleid is in 2023 gestegen met €300.000 structureel naar €1.000.000. Ook is er €400.000 opgenomen voor intensivering sociaal domein. Met de omschrijvingen ‘nadere bestemming, bedoeling, zodanig, zo goed mogelijk’ is het geheel niet duidelijk waar het om gaat. Waarop zijn deze bedragen gebaseerd en hoe zijn deze onderbouwd?
De raad zou worden geïnformeerd over de gevolgen van de afschaffing van de hondenbelasting. Er is nog geen besluit genomen over de werkelijke afschaffing hiervan. Waarom neemt het college dit dan al op in de begroting? Gaat de afbouw van de hondenbelasting niet te koste van een verlaging van de OZB?
Hoeveel bezoekers hebben 't Walfort en Het Blauwe Meer? Wat is de totale exploitatiebijdrage aan Optisport?
Er worden grote structurele bedragen opgenomen voor Klimaatakkoord (+ structureel € 200.000) en Ruimtelijke Ordening (+ structureel € 250.000). Wij kennen de plannen die hieraan ten grondslag liggen niet. Waarom worden hiervoor niet eerst plannen voorgelegd aan de raad?
Voor de gemeenschapshuizen wordt eenmalig € 250.000 gereserveerd. De plaatselijke horeca moet de genoemde investeringen zelf financieren. Is hiermee geen sprake van het bevoordelen van de gemeenschapshuizen en oneerlijke concurrentie? In het landelijk gebied bevinden zich locaties die ook vormen van horeca aanbieden, maar niet voldoen aan de eisen waaraan de legale horeca wel moet voldoen. Ook hier is sprake van een oneerlijk speelveld. In hoeverre wordt er handhavend opgetreden tegen niet legale horecagelegenheden?
Er is een structureel bedrag opgenomen voor bedrijfsvoering (+ structureel € 250.000). Hoe wordt dit ingevuld? Ligt er een onderbouwd plan van aanpak en hoe is dit (financieel) onderbouwd?
Er is geen sprake van een plan van aanpak en maatregelen om de energienota’s te verminderen door maatregelen te nemen die werken. Voor particulieren wordt een

plafond in gebouwd doch voor ondernemers is nog niets bekend. Te denken valt aan de moeilijke posities voor o.a. bakkers, slagers en andere grootverbruikers van energie. (Warmtetransitie wordt doorgeschoven en Plan van Aanpak Duurzaamheid wordt actueler door energiecrisis en door de langdurige droogte). Hoe gaan we hiermee aan de slag?
Ruimtelijke procedures zouden vanwege een tekort aan bemensing in de gemeente Aalten (te) lang duren. Welke maatregelen nemen wel als gemeente om deze problematiek op te lossen? Neemt de gemeente Aalten ook deel aan het traineeship Ruimte van de provincie Gelderland? Wordt er nagedacht over andere oplossingen als mensen moeilijk zijn aan te trekken?
De bibliotheek krijgt structureel €13.000 extra. Kunnen wij daarvoor geen tegenprestatie vragen, door bijvoorbeeld een hoekje in te richten met gemeentelijke informatie? Daarmee kunnen we de gemeentelijke informatie laagdrempelig toegankelijk maken. Zoals informatie op het terrein van zorg en verduurzaming etc.
Op pagina 15 bij punt 1 staat dat het mogelijk toegestaan wordt om 100% van de jeugdmiddelen vanaf 2024 in te zetten? Ik begrijp niet wat hier staat.
Op pagina 18 staat er dat gestreefd wordt naar 120 woningen per jaar. Dan maken we toch niet de inhaalslag die nodig is. Hoe kunnen we meer woningen realiseren?
Pag. 26: wanneer is het éne loket gerealiseerd?
Pag. 27: Simpel Switchen: hoeveel personen zijn hiermee geholpen, wat levert dat hen op en wat levert het de gemeente uiteindelijk op?
Preventie: Pag. 33: Drugsaanpak: zijn er recente gegevens over drugsgebruik? Welke maatregelen worden genomen om dit terug te dringen? Wordt het project Alert op VO-scholen bestaan voortgezet?
Preventie: Pag. 33: is er voldoende geld voor het zoeken en implementeren van een jongerenhuis met de juiste uitstraling? Is er ook geld om voldoende aanbod te realiseren in bijvoorbeeld buurthuizen voor de doelgroep 12-18?
Waar is het project Halve Moane in Bredevoort gebleven?
Het budget voor Leader wordt éénmalig als incidenteel opgevoerd en gedekt uit de Algemene Reserve? Waarom niet jaarlijks een vijfde deel van het budget in de meerjarenbegroting opgenomen? Daarmee hebben toekomstige projecten ook nog een kans.
Wanneer krijgen we inzicht in de uitkomsten van het locatieonderzoek voor nieuw bedrijventerrein?
Op welke wijze vindt de participatie van RES 2.0 plaats? Hoe worden de inwoners bij dit proces betrokken?
Wat is de stand van zaken van de verplaatsing van de Jumbo in Dinxperlo?